

VIRO

VIROSSA ALKAA KOLMAS LAAJA YKSITYISTÄMISOHJELMA

Viron Yksityistämistoimiston johtokunnan johtaja, Liia Hänni, kertoo suunnitelmissa olevan aloittaa lokakuussa kolmas kierros suurten yritysten yksityistämisessä. Viron Yksityistämistoimiston edeltäjä, Viron Yksityistämisyritys, on marraskuussa -92 ja maaliskuussa -93 järjestänyt aiemmat yksityistämishankkeet. Näistä hankkeista tuloksena on ilmoitettu 13 yrityksen yksityistäminen.

VIRO ALENSI TULOVEROTUSTA

Viron hallitus antaa ensi viikolla hallitukselle esityksen laista tulojen verotuksen alentamiseksi. Yritysten verotus pysyy yhä suhteellisena, veroprosentin laskiessa 35%:sta 30%:in. Henkilökohtaisessa verotuksessa siirrytään asteittaisesta verotuksesta suhteelliseen. Vuosittainen verovapaa tulo on 2 400 kruunua / aikuinen ja 1 200 kruunua / lapsi. Nykyisen 33%:n sijaan henkilökohtainen veroprosentti laskee kaikille samaan 25%:in.

VIRO PANKIN JOHTAJA TOIVOO INFLAATION PYSYVÄN RAJOISSA

Inflaatio Virossa ei tule tänävuonna ylittämään 25% ja pysyy ensivuonna 20%:in alapuolella, sanoo Viron pankin johtaja Siim Kallas. Palvelujen ja virolaiset tuotteet hinnannousu johtuu paljolti inflaatiosta. Tuotujen tavaroiden hinnassa ei ole huomattavissa todellista nousua, Siim Kallas lisää.

VIRO TALOUS JATKAA NOUSUAAN

Viron keskuspankin johtaja, Siim Kallas sanoo Viron talouden jatkavan kasvuaan. Viron viimevuotinen ulkomaankaupan liikevaihto oli kokonaisuudessaan 5,2 miljardia kruunua, kun tämän vuoden ensimmäisen puoliskon tulos oli jo 4,3 miljardia kruunua. Kallaksen mukaan koko Viron tämänvuotisen tuotannon arvellaan kohoavan inflaation johdosta 20 miljardiin kruunuun viimevuotisen 14 miljardin sijaan.

LYHYESTI

1.marraskuuta 1993 alkaen astuu Virossa voimaan arvopaperi-markkinalaki.

Tallinnassa "Virun" hotellissa otettiin käyttöön Visan luottokorttiautomaatti. Automaatista on mahdollista nostaa käteisenä Viron kruunuja.

VIRON VALTION TULO- JA MENOARVIO VUODELLE 1994

Viron tulo- ja menoarvio ensi vuodeksi on tasapainoitettu.

Tulot (miljardia kruunua):

Yhteensä	5,69		
siitä:			
liikevaihtovero	2,26	(40% kaikista tuloista)	
tulovero	2,0	(25% " ")	
muut tulot	1,43	(35% " ")	

Menot (miljardia kruunua):

Yhteensä	5,69		
siitä:			
sosiaalimenot	1,45	(25,5% kaikista menoista)	
talousmenot	1,30	(22,7% " ")	
muut menot	1,31	(23,2% " ")	
oikeus- ja			
järjestyksenpito	0,713	(12,5% " ")	
itsehallinto	0,528	(9,3% " ")	
sos.avustukset/säätiö	0,385	(6,7% " ")	

EESTIN PANKIN KULTA- JA VALUUTTAVARANTO KASVAA

Eestin Pankin kulta- ja valuuttavaranto kasvoi elokuussa 95,5 ja syyskuussa 267,1 miljoonaan kruunuun ja oli 1.lokakuuta 1993 4 507,1 miljoonaa kruunua eli noin 348 miljoonaa dollaria.

Vastattavaa (passiivat), miljoona kruunua:

liikkeelle laskettua käteisrahaa:	2 206,2
pankkien varat Viron Pankissa:	1 168,3
pääoma ja reservit:	1 132,6

The Baltic Independent, 22-28.10.1993

VIRON ULKOMAISET LAINAT

Vuoden 1993 puoliväliin mennessä Viron ulkomaanlainojen kokonaismäärä oli noin 2,2 miljardia Viron kruunua (noin 1 miljardia Suomen markka)

Viron suurimmat lainottajat:
(miljonaa EEK)

EY	608,1
EBRD	588,0
WP	388,8
Japani	259,2
Ruotsi	136,1
Sveitsi	54,4
Norja	40,8
Suomi	27,2
Itävalta	18,2

Päevaleht (liite Ärileht), 6.10.1993, s.9

VIRON KESKUSPANKIN EDELLINEN JOHTAJA KRITISOI VIRON KRUUNUN D-MARKKAKANTAISUUTTA

Viron kruunun vaihtokurssin liittäminen Saksan markkaan ei ollut Viron keskuspankin edellisen pääjohtajan, Bo Kraghin mielestä välttämättä järkevin teko. Kragh ei nähnyt lähitulevaisuudessa olevan mitään teknistä vaaraa, joka olisi uhannut kruunun vakaata asemaa, hänen mukaansa ainoat uhat kruunulle ovat Viron poliittiset toimet. Viro on Kraghin mukaan ainoa maailman valtio, jonka valuutan vaihtokurssi on vakiinnutettu lailla ja jossa laki kieltää valuutan devalvaation. Markkinoiden reaktio tulee olemaan ennaltaarvaamaton, jos Viron parlamentti nyt esittää kruunun Saksan markkaan sitomisen lopettamista. Kragh lisää, että kaikki nykyisen rahalain muuttaminen viittaa tulevaan devalvaatioon.

VIRON YRITYKSET TOIMIALOITTAIN (21 syyskuuta 1993)

Tukku- ja vähittäiskauppa	19 864*
Maatalous ja metsästys	8 344
Teollisuus	7 319
Kiinteistö ja vuokrapalvelut	6 275
Rakennus	3 508
Hotellit ja ravintolat	3 156
Liikenne ja varastot	2 321
Muut	10 940
Yhteensä (yritystä+toimipaikkaa)	61 727

* vähittäiskaupoista on yksityistetty noin 70-80%.

VIRON YRITYKSET OMISTUSMUODOITTAIN (%) (21 syyskuuta 1993)

Yksityinen	57,3
Valtio	12,9
Osuuskunta	12,5
Ulkomainen pääoma	5,9
Ulkomaat	3,4
Muut	8,0

Äripäev, 25.10.1993, s.1

RAUTARUUKKI AVASI EDUSTUSTON VIROON

Rautaruukki Oy on avannut teräsputkien ja valssattujen teräsesineiden Balttian edustustonsa Tallinnaan. Vuoden -92 marraskuussa Rautaruukki Oy perusti Pärnu Profiil-yhteisyrityksen Pärnun kaupungissa, joka tuottaa teräseiniä ja kattomateriaaleja.

MAATALOUSREFORMI VIROSSA

Virossa alkoi maatalousreformin II jakso, sen yhteydessä yksityistetään maataloustuotteita jatkokäsittelevät yritykset. Yksityistämisentuuriin nimelistan mukaan yksityistetään 22 maataloustuotteita jatkokäsittelevää yritystä, joiden etuosto-oikeus on maaseutuväestöllä sekä yhdistyksillä.

Maakunnissa toimii 360 reformintoimikuntaa, joiden tehtävä on jakaa entisille oikeutetuille omistajille lakkautettujen valtiontilojen omaisuutta ja auttaa uusien valtiontuotantolaitosten perustamisessa.

Maaseudulla on perustettu 2500-2700 osakeyhtiötä ja yhdistystä ja pääasiallisesti entisten valtiotilojen sijalla toimii nykyään 53 valtion opiskelu-, koe-, tiede- ja kehitystuotantolaitosta.

Äripäev, 8.10.1993, s.7

VIRON ULKOMAANKAUPPA VUODEN 1993 TAMMI-HEINÄKUUSSA

Eestin ulkomaankaupan tilastot koskevat vain tavaroiden ulkomaankauppa sekä sellaisia toimintoja, mistä jäävät tositteet. Eestin ulkomaankaupan tase oli negatiivinen huhti-, touko- sekä heinäkuussa. Heinäkuun tuonnista noin 10% oli ulkomaanvaluutta (pääasiallisesti Sveitsistä). Virolla on ulkomaankauppasuhteet yli 120 maan kanssa. Viron ulkomaankaupan tilastot ovat toistaiseksi vielä epätäydellisiä (rajavalvonta yms.)

Viron pääkauppakumppanit 1993, (osuus volyyymista, %),

Maa	Tuonti		Vienti	
	Tammi-Kesäk.	Heinäk.	Tammi-Kesäk.	Heinäk.
Suomi	25.3	38.0	22.8	22.3
Venäjä	21.0	13.7	18.8	18.8
Saksa	9.6	9.3	7.9	11.4
Ruotsi	9.2	6.5	10.9	6.2
Latvia	2.5	2.6	7.0	7.6
Muut	32.4	29.9	32.6	33.7

Viron tuonti päätavararyhmittäin, tammi-kesäkuu 1993, (%):

Polttoaineet, metallit, mineraalit	19.1
Koneet ja laitteet	16.3
Liikennevälineet	13.7
Tekstiilit, tekstiilitavarat	12.4
Elintarvikkeet	10.9

Viron vienti päätavararyhmittäin, tammi-kesäkuu 1993, (%):

Elintarvikkeet	21.4
Metallit ja metallitavarat	12.3
Tekstiilit, tekstiilitavarat	12.1
Liikennevälineet	10.5
Metsä ja metsämateriaalit	8.7

Lähteet: Viron Tilastovirasto ja Kaubaleht

TILANNE VIRON TELEMARKKINOILLA

Baltic Media Facts Oy:n syyskuisen koko Viron alueella tehtyn markkinatutkimuksen mukaan Viron asukas katsoo televisiota noin 2 tuntia ja 50 minuttia päivässä. Katsotuimmat TV-kanavat ovat Moskovan TV (39% television katseluun käytetystä ajasta), Eestin TV (28%) ja SAT TV-kanavat (10%). Pohjois-Virossa (ml. Tallinna) ovat kolmanneksi katsotuimmat Suomen TV-kanavat (n.15%). Moskovan TV on katsotuin kanava vain Koillis-Virossa (60%) ja Tallinnassa (43%) pääasiallisesti venäjänkielisen väestön keskuudessa, muualla on selvästi suosituin kanava Eestin TV.

Virolaiset katsovat eniten Eestin TV kanava (47% television katseluun käytetystä ajasta), ei-virolaiset Moskovan TV kanavan lähetyksiä (68%). Katsotuin ohjelma on Eestin TV:n uutislähetys "Aktuaalne kaamera" (Ajankohtainen kamera), jota katsoo enimmillään 360 000 ihmistä.

Tänä vuonna on Virossa perustettu 3 itsenäistä TV kanavaa: EVTv, RTv (Mainos-TV) ja lokakuussa toiminnan aloittanut Kanava 2.

Äripäev 13.10.1993, s.5

SUOMI MATKAILULISTOJEN KÄRKIMAANA

Hotelleista, matkatoimistoista ja tulliviranomaisilta saatujen tietojen mukaan Viron hotellit ja matkatoimistot ovat palvelleet ensimmäisen puolivuotisjakson aikana 352 000 asiakasta. Ulkomaalaisia turisteja kävi maassa 334 000, kun taas ainoastaan 18 000 virolaista käytti matkatoimistojen palveluja. Lukuihin ei sisälly yksityisiä matkailijoita. Taulukossa matkailun kärkimaat.

MATKUSTANEITA VIROON		VIROSTA MATKUSTAMISIA	
Suomi	290 000	Suomi	4 150
Ruotsi	15 500	IVY	3 300
Saksa	8 750	Saksa	930
USA	2 600	Ruotsi	900

PERHEDEN NETTOTULOT VIROSSA (yhtä perhenjäsentä kohti)
v.1993 2 neljännes*

-300	EEK 18%	perhenjäsenistä
301-600	EEK 12%	"
601-900	EEK 25%	"
901-	EEK 45%	"

17% virolaisista perheistä eivät ole maksaneet kunnallisveroa.

* EMORin markkinatutkimusyrityksen tietoja

Äripäev, 8 lokakuuta, s.5

VIRON ELIITIN TULOT YLI KUUSINKERTAISET KESKIPALKKAAN NÄHDEN

Viron talous-, politiikka ja kulttuurieliitin keskipalkka nousee 4 566 kruunuun (FIM), Viron keskipalkan ollessa huhtikuussa 725 kruunua. Hommikuleht -sanomalehden julkaisemassa artikkelissa, EMOR -yrityksen tekemän tutkimuksen mukaan korkeimmalla palkkaporra-asteikossa ovat:

Yksityiset liikemiehet	11 772 kruunua
Poliitikot	5 476 kruunua
Valtion yrityksen johtaja	4 118 kruunua
Kulttuuri ja hengelliset työntekijät	2 466 kruunua
Hallituksen toimistonjohtajat	2 210 kruunua
Tiedemiehet ja koulujen johtajaopettajat	1 774 kruunua

VÄESTÖN IKÄÄNTYMINEN VOI VAARANTAA VIRON TULEVAISUUDEN

Viro voi joutua kohtaamaan sosiaalisia ja taloudellisia ongelmia tulevaisuudessa, jollei nykyinen ikäjakauma muutu, toteaa tutkija Kalev Katus Viron Väestöntutkimuskeskuksesta. Viron väestö on ikääntymässä, sillä jo nykyisin 20% väestöstä on eläkeläisiä. Ongelma on hankala ratkaista nyt, sillä tulokset näkyvät vasta 20 vuoden päästä, kun nyt syntyneet ovat työikäisiä. Tulevaisuudessa, Katuksen mukaan, joudutaan koulujakin sulkemaan lapsipulan vuoksi.

Vuodesta 1989 väestön tuottoisuustaso on laskenut 2,4:stä 1,7:än. Tämä luku tarkoittaa sitä, että 100 pariskuntaa kohden syntyy 170 lasta. tutkija Katus kertoo muutoksen johtuvan nuorten ihmisten uudenlaisesta arvokäsityksestä.

Ongelma on myös nuorten maastamuutto. Vuodesta 1989 lähtien on Virossa muuttanut pois noin 84 000 - 150 000 ihmistä. Maastamuuttajien määrä on vaikea sanoa, sillä kaikki eivät ilmoita muuttamisestaan.

The Baltic Independent, Oct. 22-28, 1993, s. 7

LATVIA

LATVIAN ULKOMAANKAUPPA

Latvian tilastokomitean mukaan vuoden -93 ensimmäisen puoliskon ulkomaankauppa kasvoi 731 miljoonaan latiin. Jos vielä vuosi sitten Latvian viennistä ja tuonnista länsimaiden osuus oli vastaavasti 26% ja 20%, niin nyt 48% ja 35%. Tuonnista huomattavan osan muodostavat tuotteet, joita ei Liettuassa voida tuottaa, kuten esim. öljytuotteet.

KAUPPAKUMPPANI	VIENTI		TUONTI	
	milj.latia	%	milj.latia	%
Yhteensä	391,4	100,0	339,2	100,0
EC	103,8	26,5	49,5	14,6
EFTA	41,5	10,6	34,4	10,1
Suomi	8,7	2,2	12,2	3,6
IVY*	167,3	42,7	136,1	40,1
Venäjä	100,1	25,6	98,4	28,9**
Viro	7,6	1,9	13,4	4,0
Liettua	13,9	3,5	33,6	9,9

* ml. Azerbaidjan, Georgia

** ilman sähkö- ja maankaasuntoimituksia (ml. Venäjän osuus Latvian tuonnista nousee 36,8%)

1 FIM = 0,1150 LVL (Latvian keskuspankki, 15.7.1993)

LATVIAN TUOTANTOVOLYYMI ON YHÄ LASKEVA

Kuluvan vuoden ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Latvian tuotanto on laskenut 43,2% verrattuna viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Lasku on tapahtunut kaikilla tuotannonaloilla lukuunottamatta metalliteollisuutta.

Suurin muutos on tapahtunut erityisesti ruoka-, rakennusmateriaali-, tekstiili-, kemian-, koneenrakennus- ja erityislaiteteollisuudessa.

LIIVEVAIHTOVERO NOUSI LATVIASSA

Latvian parlamentti on esitellyt uuden korjauksen verolakeihin, joka kohottaa liikevaihtoveron nykyisestä 12 prosentista 18 prosenttiin alkaen tammikuun 1. 1994. Myös bensiinille ja dieselöllylle määrättiin valmistevero, 4 ja 2 santimaa litralta. Latvian hallituksen mukaan korotuksia tarvitaan tasapainottamaan valtion ensivuoden budjettia.

The Baltic Independent, 4/93 s. B1

LATVIA HYLKÄSI VÄLIAIKAISEN RAHAN

Latvian rupla oli viimeinen Balttiassa vielä oleva väliaikainen raha, joka on nyt siirretty historiaan. Lokakuun 18 päivästä lähtien lati on korvannut Latvian ruplan kokonaisuudessaan. Latvian ruplan arvo oli lokakuun 15. päivänä Venäjän ruplaa vakaampi, sillä yhdellä Venäjän ruplalla sai ainoastaan 0,086 Latvian ruplaa. Yhteensä vaihdettiin laillisesti 11 400 000 Latvian ruplaa 57 000 latiksi.

The Baltic Independent, 4/93 s. B1

LIETTUA

LIETTUAN RIKKAAT JA KÖYHÄT

Liettuan hallituksen tilasto-osasto kertoo liettualaisten keskitulon kasvaneen toukokuun 87,9 Liettuan litistä kesäkuuhun mennessä 12% eli 98,1 litiin. Kaupunkilaisten keskitulot kasvoivat 13%, kun taas maaseutuväestön tulot kasvoivat vain 10%. Kuluttajatuotteiden ja palvelujen hinnan kohoamisen jälkeen todellinen tulojen kohoaminen oli 5,2%.

Rikkaiden ja köyhien välinen tuloero oli yhä suuri. Rikkaimmat ansaitsivat 9,7 kertaa enemmän kuin köyhimmät (viimevuonna 11,5 kertaa).

Kulutusmenot käsittävät yhä 83% kaikista talousmenoista. Suurin menoerä näistä on yhä ruoka - 63%. Kaupunkilaiset käyttivät 22% ja maaseutuväestö 26% kulutusmenoistaan muuhun kuin ruokaan. Näistä menoista 23% käytettiin vaatteisiin, 14% kenkiin, 9% polttoaineisiin, 8% huonekaluihin, 4% tupakkatuotteisiin ja 3% terveydellisiin hankintoihin. Havaittavissa oli pitkäikäisten tuotteiden hankinnan lisääntyminen (huonekalut, jalokivet, turkikset, elektroniikka ja rakennustarvikkeet).

BALTIAN MAAT

LATVIAN TYÖTTÖMYYSLUVUT BALTIAN KORKEIMMAT

Työttömyysprosentti Latviassa syyskuussa on virallisesti 5,5% työikäisestä väestöstä. Todellinen luku 14%, saadaan kuitenkin lisäämällä tähän lukuun ns. piilotyöttömyys eli osa-aikatöissä käyvät ja pakkolomautetut. Arviolta 70% työttömistä Latviassa ei ole maan kansalaisia tai ei puhu latviaa. Latvialaisista työttömistä hankalimmassa asemassa ovat naiset ja vastavalmistuneet.

Riikan työvoimakeskuksen johtaja, Leonards Rubenis, ennustaa työttömyyden kasvavan ainoastaan Riikassa 67 000 työttömään. Latviassa on pulaa tukkumyyjistä, osaavista kirjanpitäjistä ja erikoistuneista urakoitsijoista.

Latvian uusi eläkelaki voi aiheuttaa myös harmia työmarkkinoilla, kun nykyisiä eläkeiä (naisilla 55 vuotta ja miehillä 60 vuotta) tullan nostamaan 65 vuoteen.

Viron työttömyysprosentti jatkaa hidasta laskuaan, joka alkoi kesäkuussa. Lokakuun alussa työttömyysprosentti oli laskenut syyskuun 1,84%:sta 1,74%:iin maan työikäisestä väestöstä. Viron talousministeri ennustaa Virossa saavutettavan 6,6%:in työttömyysluvut vuonna 1994.

Syyskuussa ei Liettuan työttömyysprosentissa tapahtunut suuria muutoksia. Liettuan työnvälitystoimisto ilmoittaa työttömyysprosentin säilyneen 1,5%:ssa. Kaupunkialueella työttömyys on 1% ja maaseutualueella 2,5%.

The Baltic Observer, Oct. 22-28, 1993, s. 8

VENÄJÄN FEDERAATIO

MIELIPIDETUTKIMUS VENÄJÄLLÄ

Boris Jeltsinin ja Mihail Gorbatshovin suosionmittauskysely
(Kysymys: Millä määrin hyväksytte Boris Jeltsinin /
Mihail Gorbatshovin toiminnan ?)

10 pisteisen VSIOM-in (Venäjän markkinatutkimuslaitos) suosiomittauksen mukaan Boris Jeltsinin suosio nousi korkeimmalle tasolle (8 pisteeseen) vuoden 1990 kesällä, kun hänestä tuli Venäjän Korkeimman Neuvoston puheenjohtaja ja alkoi sen jälkeen tasaisesti laskea.

Mihail Gorbatshevin suosio oli samana kesänä noin 5 pistettä ja alkoi niinikään sen jälkeen vähentyä. Molempien suosio kasvoi lyhyeksi ajaksi vuoden 1991 elokuun 19 päivän vallankaapauksen johtosta (vastaavasti 7,5:een ja 4,5:een) ja alkoi sen jälkeen taas vähentyä.

Neuvostoliiton hajoamisen hetkellä (vuodenvaihdessa 1991/1992) heidän suosio putosi jo vastaavasti alle viiden sekä alle kolmen pisteen. Elokuussa 1993 Boris Jeltsinin suosio oli laskennut jo alle neljän (syyt: mm. talousreformi on ollut hidas sekä inflaatio nopea).

Lokakuun vallankaapauksen johdosta Boris Jeltsinin suosio taas jonkun verran nousi.

Argumentô i Faktô 38, syyskuu 1993

TILANNE VENÄJÄN KULUTUSTAVARAMARKKINOILLA

Venäjän markkinoita hallitsevat vieläkin laajalti tuottaja- ja kauppamonopolit, teollisuuden rakenne on muuttunut hitaasti ja entiset taloussuhteet katkenneet.

Lama on vaikuttanut raskaasti tekstiili- ja elintarvike-teollisuuden toimintaa. Tuotannon supistuminen jatkuu. Vuoden 1993 tammi-elokuussa Venäjän teollisuus tuotti kulutustavaroita 11% vähemmän kun viime vuoden vastaavalla ajanjaksolla, mutta joitakin lastentarvikkeita 36-76% vähemmän.

Ekonomika i zizn, syyskuu 1993

MYY VALUUTTASI, SÄÄSTÄ RUPLAT

Vuoden 1994 alkaessa on valuutan käyttö Venäjällä kielletty. Venäjän keskuspankin edustaja V. Gerashchenko allekirjoitti asetuksen, joka kieltää yksityisten yritysten ja kansalaisten ottamasta vastaan ulkomaan valuuttaa maksuna tavarasta tai palveluksista 1.1.1994 jälkeen.

Uuden säädösten johdosta tulee kaikkien yksityisten yritysten muuttaa ulkomaanvaluuttansa 31. joulukuuta mennessä rupliksi, Tämän johdosta onkin ympäri maata ilmestynyt rahanvaihtokeskuksia, joissa voi ulkomaanvaluutan ongelmitta vaihtaa rupliksi.

Tämä valuutankäyttökielto ei vaikuta kauppaan, jossa käytetään maksuvälineinä kansainvälisiä suoraveloituksia tileiltä tai luottokortteja.

(Neva News, nro 20/93)

RUPLA SÄILYY VAKAANA

Ruplan vaihtokurssi on jatkanut Moskovan tapahtumista huolimatta edellisten viikkojen kaltaista nousuaan. Syyskuun lopun kaltaista valuuttalaskua ei ole ollut huomattavissa koko lokakuun aikana.

Viikolla 41 Venäjän keskuspankki nosti diskontto koron 180 %:sta 210 %:in. Keskuspankista kerrotaan, että korot pyritään tuomaan kansanpankin korkoja vastaaviksi.

Tulevaisuudessa ei ole odotettavissa suuria ruplan arvon heilahduksia, sillä Venäjän hallitus pyrkii säilyttämään tiukan finanssipolitiikkansa, jonka Maailmanpankki (IMF) on hyväksynyt.

(The Moscow Times, nro 321/93 ; St.Petersburg Press, nro 23/93)

TOIMISTOVUOKRAT NOUSIVAT PIETARISSA VÄHEMMÄN KUIN MOSKOVASSA

Juri Borisov, Pietarin kaupungin hallinto-osastolta uskoo toimistojen vuokratulujen jatkavan yhä vähäistä nousuaan. Hänen mukaansa vuokrat saattavat nousta Pietarissa vielä 20 - 30%, mutta niiden ei kuitenkaan uskota nousevan Moskovan tasolle. Vuokrien nousun syynä pidetään ulkomaalaisten yritysten suurta halukkuutta perustaa toimistonsa Pietariin niin nopeasti kuin mahdollista.

Ratkaisuinä korkeiden vuokrien välttämiseen on Borisovin mukaan keskustakeskeisyyden vähentäminen. Toimiston paras sijaintipaikka ei aina ole Nevski Prospectin varrella. Uusia taloja voitaisiin rakentaa ainoastaan toimistoja varten ja toisia, hyväyhteyksellisiä katuja voitaisiin hyödyntää. Pian on valmistumassa lähelle keskustaa lisää toimistotilaa, jonka oletetaan maksavan 400-700 USD:a/neliometri vuodessa. Vuokratilat kaupungin ulkopuolella ovat paremmin saatavilla ja maksavat ainoastaan noin 30 USD/neliometri vuodessa.

(St.Petersburg Press, nro 23/93)

SUOMEN VIENTIKESKUS PIETARISSA

Pietarin vientikeskus toimii Ulkoministeriön hallinnassa ja KTM:n rahoittamana. Vientikeskuksen toiminta jakautuu kahteen sektoriin: kaupallisten sihteerien toimintaan ja suomalais-venäläiseen kauppakamariin. Kaupallisia sihteereitä on koko maailmassa (n. 50 maassa) 70 henkeä. Pietarissa kaupallisia sihteereitä on kaksi: Pirjo Myyryläinen ja Wladimir Ljapidevski. Kaupalliset sihteerit antavat suomalaisille yrityksille konsultointiapua uusille markkinoille tultaessa sekä uutta tietoa tarvittaessa. Kaupallisten sihteerien perimä korkeahko päivätaksa (2 000 mk) on asetettu valikoimaan ja karsimaan yrityksiä. Näin yritykset sitoutuvat toimintaan ja yrityksillä on tällöin vakaa aikomus etabloitumiseen.

Suomalais-venäläisen kauppakamarin palveluihin kuuluu sekä suomalaisten että venäläisten yritysten avustaminen. Kauppakamarin kautta voi yrittäjä myös vuokrata toimitiloja ja huoneistoja ja lähettää kuriiripostia niin Venäjältä Suomeen kuin Suomesta Venäjälle. Kuriiripostin mukana posti on perillä jo jopa vuorokauden sisällä, mitä aina ei voi taata venäläisestä postivälityksestä. Kauppakamarien palveluksessa on maailmanlaajuisesti yhteensä noin 230 henkilöä.

Kauppakamarin kilpailuedut markkinoilletulossa ja etabloitumisessa ovat:

- * asemamaan toimintatapojen tunteminen
- * Suomen vientitarjonnan ja toimintatapojen osaaminen
- * tietämys etabloitusprosessin suunnittelusta, toteutuksesta ja käynnistämisestä.

Toimintakenttä vaihtelee yrityksen mukaan, mutta suomalais-venäläisen kauppakamarin markkinoilletulon ja etabloitumispalvelun vaiheet ovat havaittavissa.

1. vaihe: Kansainvälistymisen edellytysten kartoitus. Tällöin tutkitaan kannattavuus ja lasketaan kustannukset.
2. vaihe: Entry-vaihtoehtojen ja suunnitelmien valinta. Tutkitaan segmentit, tehdään kilpailija-analyysit ja toimintaympäristöstrategiat eli rakennetaan pala palalta konsepti, miten markkinoille Pietarissa tullaan.
3. vaihe: Tutkitaan entry-operaation toteutuksen tukipalvelut. Näillä tarkoitetaan tilintarkastajien, konsulttien, asiantuntijoiden ja yhteistyökumppaneiden valintaa, sekä oikeiden viranomaisten osoittamista yrittäjille.

Vaiheiden läpikäyminen kestää noin puoli vuotta. Neljäs vaihe käsittää seurantapalvelun, suunnitelmien väliarviointia ja seurantaa.

Ennen kuin kansainvälistymisprosessia aletaan yrityksissä toteuttaa tulisi yrityksellä olle selvä kuva omasta kansainvälistymis- ja liikestrategiasta, todellisista mahdollisuuksista, resurssipohjasta, liikeideasta ja selkeä markkinakonsepti.

Viennin historiaa

Clearing-järjestelmän aikana käytiin valtioiden välistä kauppaa, jossa yritys toimi alihankkijana. Vientihuippu oli vuonna 1983 (18 000 Mmk). Vuonna 1980 Suomen osuus koko Venäjän tuonnista oli 4,2 %. Viennin lasku alkoi 80-luvun puolivälissä. Vuonna 1985 Suomen osuus koko lännen tuonnista Venäjälle oli 14 % ja vuoteen 1992 mennessä Suomen osuus oli kutistunut 2,8 %:in.

Viiden suurimman yrityksen osuus Suomen idänviennissä on 40 % ja 50 suurimman yrityksen osuus on 80 % voidaan asettaa kyseenalaiseksi suomalaisten erityistietämyksen määrä Venäjänkaupassa.

Viennin rakenne 1992

metalli	51 % (autoja 15 %)
elintarvikkeet	12 % (viljan osuus 50 %)
kemia	9 %
tekstiilit	6 %
muut	22 %

Tuonnin rakenne 1992

raaka- ja polttoaineet	80 %
kemian tuotteet	10 %
koneet ja laitteet	8 %
muut	2 %

Tilanne vuonna 1993

Vienti Venäjälle on kasvanut jo 68 % ensimmäisen kuuden kuukauden aikana. Toiveissa olisi saavuttaa 5-6 Mmk raja vielä kuluvan vuoden aikana. Myös tuonti Venäjältä kasvoi 18 %.

Viikottaiset tuontimaatilastot paljastivat mitalikulmikon olevan Saksa, USA ja Kiina kaupallisten yritysten osalta. Seuraavina tulivat Ranska, Hollanti, Puola ja Itävalta. Suomi ei listan alkupäässä näkynyt.

Halutuimmat tuotteet (tilasto viikoilta 31,32/1993)

elintarvikkeet (mehut 17 %)	30 %
vaatteet	10 %
huonekalut, sisustus	5-7 %

Yhteenvetona voidaan sanoa, että kysytyimpiä tuotteita Venäjällä tällä hetkellä ovat kulutushyödykkeet. Myös erilaisille palveluille löytyy ostajia.

Pietari on lännen portti Venäjälle, mutta myös Venäjän portti länteen. Viiden miljoonan asukkaan Pietari muodostaa melkoisen markkinapotentiaalin.

Pietari on maan uusi kaupallinen pääkaupunki, mutta markkinoille mielivän on segmentoitava ja kartoitettava potentiaali. Asiakkaiksi ei saa valita kaikkia pietarilaisia.

Mistä löytyy markkinaosuudet ja tulevaisuuden markkinat ?

Kalliiden tuotteiden markkinaosuudet ovat käytännössä jo jaettu, keskihintaisten tuotteiden osuuksien jako on käynnissä ja halpojen tuotteiden markkinaosuuksien jako on käynnistymässä.

Kolme avainta menestykseen

1. Vahva tuote ja yritysimago
2. Aggressiivinen markkinointi
3. Pitkäjänteisyys

Pietarissa ovat vahvan aseman saavuttaneet yritykset ja tuotteet, joilla on vahva tuote/yritysimago esim. Coca Cola, BMW, Procter & Gamble.

Määrätietoinen ja aggressiivinen markkinointi kannattaa. Markkinointikanavia ovat mm. TV (Pietarin alueen oma TV, jolla n.75 milj. katsojaa), radio, lehdet ja sponsorointi.

Pietarilaisille tärkeitä seikkoja tuotetta valittaessa ovat: tuote, hinta ja toimitusehdot. On turha vedota pelkästään suomalaisuuteen - se ei enää myy. Spar-ketju on hyvä esimerkki menestyneestä suomalaisesta tuotteesta. Se myy, koska se on tunnettu tuote ja on onnistuttu luomaan merkkitietoisuutta.

Toiminnan on oltava pitkäjännitteistä ja tavoitehakuista. Pikavoittoja ei tässä kisassa jaeta. Selvä toimintastrategia ja toiminnan aktiivinen kehittäminen on pidettävä jatkuvasti mielessä.

Luulo ei ole tiedon väärä

Vanhentuneessa tiedossa piilee riski. Tiedot Venäjällä vanhenevat nopeasti ja tietolähteet ovat hajanaisia. Mistä sitten tietoa saa? Jos käytät konsulttia muista aina vaatia referenssit. Hyviä tietolähteitä ovat mm. SVKK:n jäsentiedote, UL:n tietopalvelu, liikepankkien IVY-osastot, korkeakoulujen julkaisut ja eri ministeriöiden rahoittamat selvitykset. Ajankohtaisesta ja asiantuntevasta tiedosta kannattaa aina maksaa. Parhaan tiedon löytää kuitenkin paikanpäältä: Pietarista.

Yhteystiedot: Wladimir Ljapidevski
Suomen vientikeskus
198005 Pietari, ul. 4. Krasnoarmeiskaja 4 A
Puh. 292-16-41; 292-78-23; 273-73-21; 272-14-21
FAX 272-14-21; 112-72-52

VENÄJÄN FEDERAATIO

PIETARI (ST.PETERBURG) / suunta 990+7+812+..

Suomen Pietarin pääkonsulivirasto
Pietari, ul. Tshaikovskogo 71
(metroas.Tsernysevskaja)
Puh. 273-73-21

Pietarin tilastokomitea
197376 Pietari, Prof. Popova 39
Nikolai Bepalov (johtaja) 230-75-20
Igor Dorozhkin (varajohtaja) 234-29-98
Puh. 234-28-89
FAX ; 234-06-36

Pietarin kaupp- ja teollisuuskamari
191194 Pietari, Tshaikovskogo 46-48
Aleksandr Tshistoserdov (johtaja)
Puh. 273-48-96
FAX 272-64-06

Pietarin omaisuusrahasto
190000 Pietari, per. Grivtsova 5
(kiinteistöjen ja tonttien yksityistäminen;
myynti ja vuokraus)
Viktor Gnatjuk (pääekspertti)
puh. 311-04-92, 310-46-45, 311-04-74
FAX 319-94-26

MOSKOVA / suunta 990+7+095+..

Suomalais-venäläisen kauppakamarin Moskovan edustusto
101000 Moskova, Pokrovski bulvar 4, str. 4B
Puh.925-9001
FAX 956-31-77

Venäjä Federataation valtion tilastokomitea
(State Committee of the Russian Federation on Statistics)
103450 Moskova, Mjasnitskaja 39
Pavel F.Gushvin (johtaja)
Puh. 207-49-02 (info)
Puh. 207-40-85 (ulk.suht.)
Puh. 207-43-72 (yleisosasto), 207-43-86, 207-45-41 (rahatalous)
FAX 207-46-40; 207-40-87; (207-45-92)

Venäjä kaupp- ja teollisuuskamari
103684 Moskova, ul. Ilyinka 6
Stanislav Smirnov (presidentti)
Puh. 921-08-11; 921-02-58; 906-78-45
FAX 230-24-55

Moskovan kauppa-ja teollisuuskamari
117393 Moskova, ul. Akademika Piljugina 22
Jurij Kotov (presidentti)
Nikolai Kasarin (johtaja)
Puh. 132-75-10; 132-75-07
FAX 132-05-47

Moskovan tilastokomitea
Puh. 925-14-56

EESTI / suunta 990+372+2+..

Eestin Tilastovirasto
(Eesti Statistikaamet / State Statistical Office)
Endla 15, EE-0106 Tallinn, Eesti
Rein Veetõusme (pääjohtaja)
Puh. 452 812
Puh. 450 855 (ulkomaankauppatilastot)
FAX 453 923

LATVIA / suunta 990+371+2+..

Latvian Tilastokomitea
(State Committee for Statistics)
Lacplesa 1, LV-1301 Riga, Latvia
Gunars Baltins (pääjohtaja)
Puh. 270 126
FAX 882 0166

LIETTUA / suunta 990+370+2+..

Liettuan Tilastovirasto
(Department of Statistics)
Gedimino av. 29, Vilnius 2746, Liettua
Kestutis Zaboriskas (pääjohtaja)
Puh. 619 556
FAX 617 123

TILASTOKESKUS
Annankatu 44, PL 504
00101 Helsinki
Puh.17341